

အားကစားစိတ်ဓာတ်အကြောင်း သိကောင်းစရာ

ကိုဋ္ဌေး (ကနောင်)

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကျင်းပလျက်ရှိသည့် အိုလံပစ်အားကစားပြိုင်ပွဲ၊ အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ၊ အရှေ့တောင်အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲ၊ ကမ္ဘာ့ဖလားဘောလုံးပြိုင်ပွဲ၊ ကမ္ဘာ့တိုက်ကြီးများဖလားဘောလုံးပြိုင်ပွဲ၊ ဥရောပဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ၊ Champion League ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ၊ နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ကျင်းပလျက်ရှိသည့် League ပြိုင်ပွဲအမျိုးမျိုးအပြင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အားကစားအဖွဲ့ချုပ်များမှ ကြီးမှူးကျင်းပလျက်ရှိသည့် အားကစားနည်းအလိုက် ပြိုင်ပွဲပေါင်း မြောက်များစွာ ရှိကြပါသည်။ ပြိုင်ပွဲအသီးသီးတွင် သက်ဆိုင်ရာ အားကစားနည်းအလိုက် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်လျက် ရှိကြသည့် အားကစားသမားများအနေဖြင့် မိမိတို့ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သည့် အားကစားနည်းများ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဥပဒေများအား သိရှိထားကြရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ပြိုင်ပွဲဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ကြရန်လည်း အထူးလိုအပ်လှပါသည်။

အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် အားကစားနည်းအလိုက် သတ်မှတ်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအား အားကစားသမားများ ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ပွဲကြည့်ပရိသတ်များ အနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ သိရှိနားလည်မှု အားနည်း၍ဖြစ်စေ၊ အားကစားစိတ်ဓာတ်ကင်းမဲ့စွာ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သတ်မှတ်စည်းကမ်းများ၏ ဥပဒေပြင်ပ ယှဉ်ပြိုင်မှုများကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဒိုင်လူကြီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အား မကျေနပ်၍ဖြစ်စေ၊ ပရိသတ်များ၏ လွန်ကဲစွာ အားပေးမှုကြောင့်ဖြစ်စေ အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် မကြာခဏ အငြင်းပွားမှုများ၊ ကွင်းအတွင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှုများမှသည် ကွင်းပြင်ပ ပရိသတ်များအထိပါ တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် ပဋိပက္ခရုန်းရင်းဆန်ခတ် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်များရှိခဲ့ပြီး၊ ထိုဖြစ်စဉ်များကြောင့် လူပေါင်းရာချီ၍ သေဆုံးမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် သာဓကများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အားကစားပြိုင်ပွဲတိုင်းတွင် အားကစားသမားများအနေဖြင့် အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မပြုသရွေ့ အလားတူဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ်မျိုး မကြာခဏဆိုသလို ဖြစ်ပေါ်နေမည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

အားကစားစိတ်ဓာတ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုထားရှိသည်ကို မှတ်သားဖူးပါသည်။ မှတ်သားမိသလောက် အားကစားစိတ်ဓာတ်နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များအား တင်ပြရလျှင်-

- "အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ အားကစားသမားတိုင်းသည် သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကိုသာမက နည်းပြဆရာ၊ အုပ်ချုပ်မှု၊ အားကစား ဆေးပညာရှင်

အစရှိသော ပြိုင်ပွဲတာဝန်ရှိသူများ၏ လမ်းညွှန်မှုနှင့် အဆုံးအဖြတ်တို့အား တိကျလေးစားစွာ လိုက်နာရမည်" ဟူ၍လည်းကောင်း

- "အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ အားကစားသမားတိုင်းသည် ပွဲကြည့်ပရိသတ်များအား စော်ကားသည့် ရိုင်းပြညစ်နွမ်းသော အပြုအမူ အပြောအဆိုများကို မပြုမိစေရန် ဆင်ခြင်ရပါမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကိုယ်စိတ်နှလုံး သုံးပါးစလုံးကို စောင့်ထိန်းရမည်" ဟူ၍ လည်းကောင်း
- "အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ မိမိလူမျိုး၊ မိမိနိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးကို စောင့်သိလျက် အမျိုးဂုဏ်ဆောင်၊ နိုင်ငံဂုဏ်ဆောင် အားကစားသမားများဖြစ်အောင် အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းယှဉ်ပြိုင်ရမည်" ဟူ၍လည်းကောင်း
- "အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ ငုပ်မိသဲတိုင်၊ တက်နိုင်ဖျားရောက် ဆိုသကဲ့သို့ မလျော့သော ဇွဲ၊ သတ္တိ၊ ပြင်းပြသောလုံ့လတို့ဖြင့် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရမည်" ဟူ၍လည်းကောင်း
- "အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ ရွှေတံဆိပ်ဆု ရရှိရေးထက် ပို၍အရေးကြီးသည်မှာ ယှဉ်ပြိုင်ဘက် အားကစားသမားတစ်ဦး ဘေးဒုက္ခကြုံတွေ့နေခြင်းအား ကိုယ်ကျိုးစွန့်ပြီး ကူညီမှုဖြစ်သည်" ဟူ၍ လည်းကောင်း
- "အားကစားယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ အနိုင်ရသူအပေါ် မနာလိုမှု(ဣဿာ)၊ ဝန်တိုမှု(မစ္ဆရိယ) စိတ်များ မထားရပါ။ အနိုင်ရလောက်သော အားကစားစွမ်းရည်ရှိ၍ အနိုင်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်းနှင့် သူ့နည်းတူဖြစ်ဘို့ မိမိဘက်မှ ဆထက်ထမ်းပိုး ကြိုးစားရဦးမည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို အမှန်အတိုင်း နားလည်လျက် အနိုင်ရသူနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းသာနိုင်အောင် ကြိုးစားရမည်" ဟူ၍လည်းကောင်း
- "အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ သာမန်ပွဲသေးဖြစ်၍ ရေသာခိုပြီး ကစားခြင်းနှင့် ထိပ်တန်း ပွဲကြီးဖြစ်၍ အားသွန်ပြီး ကစားခြင်းတို့ကို မပြုသင့်ပါ။ ပြိုင်ပွဲအပေါ် မူတည်၍ အလျော့အတင်းဖြင့် ကစားခြင်းသည် ယှဉ်ပြိုင်မှု အလေ့အကျင့်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေပါသည်" ဟူ၍ လည်းကောင်း
- "အားကစားယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ အသက်အရွယ်သည် ပဓာနမဟုတ်ပါ။ ပါဝင်ဆင်နွှဲခြင်းသည်သာ ပဓာနဖြစ်ပါသည်" ဟူ၍လည်းကောင်း
- "အားကစားယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ တားမြစ်ဆေး စသည်တို့၏ အကူအညီကိုယူပြီး မရိုးဖြောင့်သည့်နည်းဖြင့် မယှဉ်ပြိုင်ရပါ။ အပြစ်ကင်းသည့် အလုပ်ကို ပြုလုပ်မိပါစေ" ဟူ၍လည်းကောင်း
- "အားကစား ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ အားကစားသမား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်လေးစားခြင်း၊ ချစ်ခင်ညီညွတ်ခြင်း၊ ကူညီရိုင်းပင်းခြင်းတို့နှင့်သာ ယှဉ်ပြိုင်ရမည်" ဟူ၍လည်းကောင်း

- "အားကစားလေ့ကျင့်ရာ၌လည်းကောင်း၊ အားကစားယှဉ်ပြိုင်ရာ၌လည်းကောင်း ပွင့်လင်းမှု၊ ရိုးသားမှု၊ သည်းခံမှု၊ ခွင့်လွှတ်မှု၊ စိတ်ရှည်ရှည်ထားမှု၊ နိုးကြားမှု၊ ကြိုးစားမှု အစရှိသည်တို့ကို အမြဲရှိထားရပါမည်" ဟူ၍လည်းကောင်း
- "အားကစားသမားချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦးရဲ့ ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်ထားရှိရမည်" ဟူ၍ လည်းကောင်း အယူအဆအမျိုးမျိုးဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အားကစားစိတ်ဓာတ်နှင့် ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံတစ်ခုအား တင်ပြရလျှင် အာရှ ဘောလုံးအဖွဲ့ချုပ်၏ အစီအမံဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ၏ ကျောင်းသားလူငယ်ဘောလုံး ပွဲတော်အား လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း(၂၀)ကျော်က စတင်ကျင်းပပြုလုပ်သည့် လူငယ်ဘောလုံး ပွဲတော်အား တက်ရောက်လေ့လာခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လအတွင်း တွင်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ဖနွမ်းပင်မြို့တွင် အသက် (၁၄)နှစ်အောက် ကျောင်းသား အားကစားပွဲတော် ကျင်းပခဲ့ရာ အာရှနိုင်ငံများမှ တစ်ချိန်တွင် ဘောလုံးအကျော်အမော်များ ဖြစ်လာမည့် လူငယ်ကျောင်းသား အားကစားသမားများအား လူငယ်ကျောင်းသားပွဲတော် (ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ) ၏ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များတွင် Yellow Card, Red Card များအပြင် Green Card ကိုပါ ပြိုင်ပွဲစည်းကမ်းတွင် ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ တားမြစ်ထားသည့် သာမန်ပြစ်မှုများဖြစ်ပါက Yellow Card (အဝါကတ်) ပြသပြီး၊ ပြိုင်ဘက် ကစားသမားအား ထိခိုက်နစ်နာစေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ပါက တိုက်ရိုက်ထုတ်ပယ်သည့် Red Card (အနီကတ်) များကိုသာ ဒိုင်လူကြီးများ သုံးစွဲသည်ကို မြင်တွေ့ခဲ့ဖူးသော်လည်း အဆိုပါ ကျောင်းသားအားကစားပွဲတော်တွင် ဘောလုံးအားကစားဆောင်ပုဒ်ဖြစ်သည့် Fair Play ဆောင်ပုဒ်အား မျိုးဆက်သစ်များ အတုယူ လိုက်နာတတ်စေရေးအတွက် Green Card (အစိမ်းကတ်) အား ထည့်သွင်းအသုံးပြုခဲ့သည်ကို တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ Green Card မှာ ကစားသမား နှစ်ဦး အင်တိုက်အားတိုက် အားကြိုးမာန်တက် ယှဉ်ပြိုင်ကစားရာနေ့စဉ်အတွင်း တစ်ဦး လဲကျသွားပါက ကျန်အားကစားသမားတစ်ဦးမှ ဘောလုံးကို ဆက်မကစားဘဲ လဲကျသွား သည့် ကစားသမားအား ဆွဲထူပေးခြင်း၊ တောင်းပန်ခြင်းများ ချက်ခြင်းပြုလုပ်ပါသည်။ အလားတူ ရှေ့တန်းကစားသမားနှင့် နောက်တန်းကစားသမား ဘောလုံးယှဉ်ပြိုင်လုရင်း နောက်တန်း ကစားသမား လဲကျကျန်ခဲ့ပြီး ပြိုင်ဘက်ရှေ့တန်းကစားသမားမှ ဂိုးသွင်းခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိ သွားသော်လည်း ဂိုးသွင်းခြင်းမပြုဘဲ လဲကျသွားသည့် ကစားသမားအား ဆွဲထူပေးခြင်း၊ တောင်းပန်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။

ထိုသို့သော ဖြစ်စဉ်များအား မြင်တွေ့ရပါက ဒိုင်လူကြီးမှ အနီးသို့ ပြေးသွားပြီး ဆွဲထူ ပေးသည့် ကစားသမားကို အားကစားစိတ်ဓာတ် ရှိသူအဖြစ် ဂုဏ်ပြုသတ်မှတ်သည့်အနေဖြင့် Green Card အား ပြသပါသည်။ ပြိုင်ပွဲပြီးဆုံးချိန်တွင် ပြိုင်ပွဲဝင်အသင်း တစ်သင်းလုံးမှ အဝါ

ကဒ်၊ အနီကဒ် လုံးဝပြသခံရခြင်း မရှိသည့် အသင်းအား ကွင်းလယ်ဒိုင်လူကြီးမှ အနီးသို့ သွားရောက်ပြီး တစ်သင်းလုံးအား Green Card ပြသပြီး အားကစားစိတ်ဓာတ် ပြည့်ဝသော အသင်းအဖြစ် ဂုဏ်ပြုပါသည်။ ပြိုင်ပွဲကြီး ပြီးဆုံးချိန်တွင်လည်း ပထမရရှိသော အသင်းအား ဆုဖလား၊ ဆုတံဆိပ်များ ချီးမြှင့်ပေးအပ်သလို၊ ပွဲစဉ်တစ်လျှောက် အသန့်ရှင်းဆုံး အားကစား စိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်သည့် Green Card အများဆုံး ရရှိသည့်အသင်းအား ပထမ ရရှိသည့် အသင်းနှင့်တန်းတူ ဆုဖလားနှင့် ဆုတံဆိပ်များ ချီးမြှင့်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ဤ ကျောင်းသားအားကစားပွဲတော်မှ ဆုချီးမြှင့်သည့် အခမ်းအနားတွင် ပထမရရှိသော အသင်း ထက် အသန့်ရှင်းဆုံးဆုနှင့် အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်သည့်အသင်းအား ပရိသတ်မှ ပိုမိုအားပေးဂုဏ်ပြုကြသည်ကို ဂုဏ်ယူဖွယ်မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အားကစား သမားတိုင်း ပြိုင်ပွဲဝင်ရာတွင် အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြရန်မှာ အထူးအရေးကြီးလှပေသည်။

အားကစားပြိုင်ပွဲတိုင်းတွင် ပြိုင်ပွဲဝင်အားကစားသမားများအနေဖြင့် အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ကြရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ပြိုင်ပွဲတိုင်းတွင် Fair Play ဖြစ်စေရန်လည်း အထူးလိုအပ်လှပါသည်။ Fair Play ဆိုသည်မှာ အားကစားသမားများနှင့်သာ သက်ဆိုင်နေခြင်း မျိုးမဟုတ်ဘဲ ပြိုင်ပွဲတစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် မဖြစ်မနေ ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများဖြစ် သည့် (၁) အားကစားသမား၊ (၂) ဒိုင်လူကြီး၊ (၃) ပွဲကြည့်ပရိသတ်၊ (၄) ပြိုင်ပွဲကျင်းပရေး ကော်မတီနှင့် (၅) ပြိုင်ပွဲကျင်းပမည့် အားကစားကွင်း/အားကစားရုံ အခြေအနေတို့ မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အားကစားပြိုင်ပွဲများ အထူးသဖြင့် ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲများအား အကျဉ်းတန် အရုပ်ဆိုးစေသည့် ဖြစ်ရပ်များမှာ ပြိုင်ပွဲပွဲစဉ်များ ယှဉ်ပြိုင်ကစား ရာတွင် ပြဿနာများပေါ်ပေါက်ပြီး ပွဲရပ်ဆိုင်းလိုက်ခြင်း၊ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ခြင်း၊ ပြိုင်ပွဲ ကြီးကြပ်သူ ဒိုင်လူကြီးများအား မချေမငံ ပြုမူပြောဆိုခြင်း၊ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန် ခြင်း၊ ပရိသတ်များ၏ ဆူပူအကြမ်းဖက် ရမ်းကားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုခေတ်တွင် အားကစားနည်းအလိုက် နိုင်ငံတကာအားကစားပြိုင်ပွဲများအား မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မကြာခဏ ဆိုသလို အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပလျက်ရှိရာ အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပသော နိုင်ငံ တွင် အထက်ပါဖြစ်စဉ်များ ဖြစ်ပွားပါက သက်ဆိုင်ရာအိမ်ရှင်နိုင်ငံ၏ အားကစားအဖွဲ့ချုပ်များ အား အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်လာသည်အထိပင်ဖြစ်သည်ဟု ကြားသိရခြင်းမှာ မနှစ်မြို့စရာ ဖြစ်သည့်အပြင် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံနှင့် လူမျိုးတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကိုပင် ထိခိုက်လာစေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပြိုင်ပွဲတစ်ခုကျင်းပရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

"အားကစားသမား" ဟုဆိုရာတွင် လေ့ကျင့်မှု ပြည့်ဝသည့် အားကစားသမားတစ်ဦးသည် မိမိကစားမည့် အားကစားနည်းအား ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည်အထိ လေ့ကျင့်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အချိန်ပြည့် ယှဉ်ပြိုင်ကစားနိုင်ရန်လည်း အရေးကြီးပေသည်။ မိမိပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ကစားမည့် အားကစားနည်း၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဥပဒေများကိုလည်း သိရှိအောင် လေ့လာထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ လေ့ကျင့်မှု မပြည့်ဝသော အားကစားသမားတစ်ဦးသည် မောပန်းလာသည့်အခါ မိမိ၏ နဂိုရှိသည့် အားကစားဆောင်ရွက်မှုများ လျော့နည်းလာပြီး မလိုလားအပ်သော ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ အားကစားစိတ်ဓာတ် ကင်းမဲ့သည့် အားကစားသမားဖြစ်ပါက မိမိထက် ကျွမ်းကျင်မှု၊ ခံနိုင်ရည်ရှိမှု၊ ကြံ့ခိုင်မှုကောင်းသော ပြိုင်ဘက်ကစားသမားအား ထိခိုက်စေလိုသော စိတ်ဆန္ဒဖြင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြစ်မှုကျူးလွန်သော အားကစားသမားအား ခိုင်လူကြီးများက အပြစ်ပေးပြန်လျှင်လည်း မချေမငံဆက်ဆံခြင်းမျိုးများ ဖြစ်လာစေပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာများအနေဖြင့် မိမိကစားသမား၏ ပကတိအခြေအနေကို နားမလည်နိုင်ဘဲ နိုင်လိုမှုတစ်ခုတည်းကို ဦးတည်လာသော ပရိသတ်များ ပါဝင်လာပြီး ဆူပူမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ တဖန် အားကစားသမားတစ်ဦးသည် မိမိကစားမည့် အားကစားနည်း၏ ဥပဒေကို သေချာနားလည် သဘောပေါက်အောင် လေ့လာထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ (၎င်းဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို နည်းပြဆရာများက ရှင်းလင်းသင်ကြားပေးထားသင့်ပါသည်။) ဆိုလိုသည်မှာ "အားကစားသမားများနှင့် အားကစားစိတ်ဓာတ်" "Sportsman & Sporting Spirit" ရှိရန် လိုပေသည်။ အားကစားသမားတိုင်း Sporting Spirit အား သိရှိရန်၊ လိုက်နာတတ်ရန်နှင့် လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်ဆိုသည့် အသိလည်း ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏ ပြုမူချက်ကြောင့် ခိုင်လူကြီးက အပြစ်ပေးလျှင် နာခံတတ်ရပေမည်။ မိမိတစ်ဦးကြောင့် မိမိအသင်း ထိခိုက်မှုမရှိစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိသည် ခိုင်လူကြီးအား လေးစားသကဲ့သို့ ဘောလုံးပွဲ (သို့) အားကစားပြိုင်ပွဲအား လာရောက်ကြည့်ရှုအားပေးသည့် ပရိသတ်နှင့် မိမိအသင်း၏ တာဝန်ရှိသူအဆင့်ဆင့်ကိုလည်း လေးစားရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိကြောင့်၊ မိမိ၏ အားနည်းချက်ကြောင့် အပြစ်ပေးခံရခြင်းကို ဖြေဖျောက်ရန် ပရိသတ်နှင့် ခိုင်လူကြီးကို ရန်တိုက်ပေးခြင်းမျိုး မဖြစ်သင့်ပါ။ ကမ္ဘာ့ဖလားနှင့် အိုလံပစ်ပြိုင်ပွဲများသို့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်လျက်ရှိသည့် အာရှနိုင်ငံများဖြစ်သော ဂျပန်နှင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံတို့မှ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး ဘောလုံးအသင်းများ၏ အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်မှု အခြေအနေတို့မှာ အထူးအတုယူ အားကျသင့်လှပေသည်။ ပြိုင်ပွဲတိုင်းတွင် ခိုင်လူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အား လေးစားလိုက်နာသည့် အကျင့်စရိုက်၊ မိမိထက် အဖက်ဖက်က သာလွန်သည့်အသင်းများကို အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝဖြင့် အားကြိုးမာန်တက်၊ ကျားကုတ်ကျားခဲ ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်ယူသွားကြသည်ကို လေးစားဂုဏ်ယူ အားကျဖွယ် တွေ့ရပါသည်။ မည်သည့်ပြိုင်ပွဲမဆို ခိုင်လူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အားကစားသမားမှ

စောဒကတက်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးသည့် သာဓက မရှိသည်ကိုလည်း အားကစားသမားများ သတိမူသင့်ပါသည်။ အားကစားနည်းအလိုက် ပြိုင်ပွဲဝင်အားကစားသမားများအား အသိပေးလိုသည်မှာ အားကစားသမားတစ်ဦးအနေဖြင့် မိမိ၏ ရပ်တည်ဆောင်ရွက်ချက်အပေါ် ပရိသတ်များက ပြိုင်ပွဲအား တာဝန်ယူကြီးကြပ်သူများက၊ မိမိ၏ အသင်းကစားဖော်များက မိမိပြိုင်ဘက်အသင်းမှ ကစားသမားများက လေးစားခံရသူ၊ အားကစားစိတ်ဓာတ်ရှိသူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံရသူဖြစ်အောင် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအပြည့်ဖြင့် ဂုဏ်ယူတတ်သူဖြစ်ရေး အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ပြုမူကြိုးစားသင်ကြောင်း တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

အလားတူပြိုင်ပွဲအား တာဝန်ယူကြီးကြပ်ရသည့် ဒိုင်လူကြီးများအနေဖြင့်လည်း တရားခွင့်တွင် တရားသူကြီးသည် အရေးကြီးသကဲ့သို့ အားကစားပြိုင်ပွဲတိုင်းတွင်လည်း ဒိုင်လူကြီးသည် အရေးကြီးပါသည်။ အဆုံးအဖြတ်ပေးရမည့်သူ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အထူးအရေးကြီးပါသည်။

အားကစားပြိုင်ပွဲကောင်းတစ်ခု ဖြစ်ဖို့ဆိုလျှင် အားကစားသမား၊ ဒိုင်လူကြီး၊ ပွဲကြည့်ပရိသတ်နှင့် ပြိုင်ပွဲကျင်းပရေးကော်မတီတို့ "လေးပွင့်ဆိုင်" ကောင်းမှသာလျှင် ပြိုင်ပွဲကောင်းတစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ ထိုလေးပွင့်ဆိုင်တွင် အချက်တစ်ခုခု ချွတ်ယွင်းဖောက်ဖျက်ပါက ပွဲပျက်ရပြီး ပြဿနာများစွာ၊ အဓိကရုဏ်းများစွာ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒိုင်လူကြီးတစ်ယောက်သည် "သ" ခြောက်လုံးဟူသော "သစ္စာ၊ သိက္ခာ၊ သမာဓိ၊ သတ္တိ၊ သမ္မစိတ္တ၊ သုတေသန" ဟူသော အချက်များ ပြည့်စုံရန် လိုအပ်ကြောင်း မှတ်သားဖူးပါသည်။

"သစ္စာ" ဟူသည် ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ယောက်သည် မိမိပါဝင် ပတ်သက်နေသော အားကစားအပေါ်တွင် သစ္စာရှိရပါမည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် အဂတိလိုက်စားမှုကင်းခြင်း၊ ငါ ဟူသော အစွဲအလမ်းဖြစ်သည့် ငါ့တပည့်၊ ငါ့ဆွေမျိုး၊ ငါ့သား၊ ငါ့သမီးဟူသော အစွဲအလမ်းမရှိဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန် သစ္စာရှိရှိ ဆုံးဖြတ်ဖို့လိုပါသည်။

"သိက္ခာ" ဟူသည် ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ယောက်သည် မိမိရရှိထားသော နေရာ၊ ရာထူးနှင့် လိုက်ဖက်စွာ မိမိဂုဏ်သိက္ခာကို စောင့်ထိန်း၍ တစ်ဖက်စောင်းနင်း မဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုပါသည်။ မိမိဒေသအစွဲ၊ မြို့အစွဲများကို မကြည့်ဘဲ လတ်တလော မြင်ကွင်း ပြိုင်ပွဲကို မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုပါသည်။

"သမာဓိ" ဟူသည် ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ယောက်သည် စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာဖို့ လိုပါသည်။ ဟိုလိုလို၊ ဒီလိုလိုနှင့် ဝေခွဲမရသော သံသယဒွိဟစိတ်များ မဖြစ်ဖို့ လိုပါသည်။

"သတ္တိ" ဟူသည် ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ယောက်သည် မိမိဆုံးဖြတ်ချက်၊ မိမိထင်မြင်ချက်ကို မမှိတ်မသုန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ဖို့ လိုပါသည်။ တခြားတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ သြဇာလွှမ်းမိုးမှု၊ တိုက်တွန်းမှု၊ ကြောက်ရွံ့စိတ်၊ စိုးရိမ်စိတ်မရှိဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့ လိုပါသည်။

"သမ္မစိတ္တ" ဟူသည် ပြိုင်ပွဲကျင်းပနေစဉ် ပြိုင်ဖက်အသင်းများအပေါ် (သို့) ပြိုင်ပွဲဝင် အားကစားသမားများအပေါ် မျှမျှတတ ဝေဖန်ပိုင်းခြားခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်တတ်ခြင်းတို့ လိုပါ သည်။

"သုတေသန" ဟူသည် ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ယောက်သည် မိမိနှင့် ပတ်သက်သော အားကစားအကြောင်း၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ ဥပဒေများကို ခေတ်နှင့်အညီ သိကျွမ်းဖို့လိုပါ သည်။ ထို့အပြင် မိမိအားကစားနှင့် ပတ်သက်သော အသိုင်းအဝိုင်း၊ အားကစားသမားများ အကြောင်းကိုလည်း တီးမိခေါက်မိဖို့ လိုပါသည်။

ဒိုင်လူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်း၊ အရက်သေစာ သောက်စားခြင်း၊ ပြိုင်ဘက်အသင်းမှ အားကစားသမားများကို နည်းပြပြုလုပ်ခြင်း၊ အခြားဒိုင်လူကြီးတစ်ဦးဦး ကို ကြိုတင် တစ်ပေးခြင်း၊ ဩဇာလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ဒိုင်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို စကားပြောခြင်းများ မပြုလုပ်ရပါ။ ထို့အပြင် အမြင်အာရုံ မကောင်းသော၊ မျက်စိမှုံသူ (မျက်မှန်တပ်သူ) များကို ဒိုင်လူကြီးတာဝန် မပေးသင့်ပါ။ ဒိုင်လူကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှားအမှန်ကို ပွဲကြည့်ပရိသတ် များက ဝိုင်း၍ မျက်လုံးပေါင်း ထောင်သောင်းမက စိတ်အာရုံစူးစိုက်ကာ မျှော်လင့်နေကြပေ သည်။

ထို့ကြောင့် ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ဦးဖြစ်ရန် "သ" ခြောက်လုံးကို ဆောင်၍ တည်ကြည် လေးနက်သော အားကစားစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက အမှားအယွင်းနည်းစွာဖြင့် ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဒိုင်လူကြီးကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်မည်ဟု မှတ်သားဖူးပါသည်။

တရားသူကြီးတစ်ဦး၏ တရားခွင့်၌ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အခန်းကျဉ်းလေးတွင်ဖြစ်သော် လည်း အားကစားပွဲ ဒိုင်လူကြီးမှာ မြင်ကွင်းကျယ်သည့် ပရိသတ်အများစု၏ ရှေ့မှောက်တွင် အချိန်တိုအတွင်း ချက်ခြင်းဆုံးဖြတ်ရသဖြင့် ပိုမို၍အရေးကြီးလှပါသည်။ အားကစားဒိုင်လူကြီး များအနေဖြင့် တည်ငြိမ်စွာဖြင့် ကုလားထိုင်တွင်ထိုင်ပြီး အချိန်ယူစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရသည့် ပုံစံ မဟုတ်ဘဲ လှုပ်ရှားပြေးလွှားရင်း ချက်ခြင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရသည့်ကိစ္စမှာ ထင်သလောက် မလွယ်ကူပါ။ ပရိသတ်များအနေဖြင့် မိမိထိုင်ခုံတွင်ထိုင်ပြီး အားပေးရင်း မိမိထင်ရာမြင်ရာကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ မိမိထင်မြင်ယူဆချက်ကို တရားခွင့်မှာကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ လွတ်လပ် စွာ အော်ဟစ် ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။ ပရိသတ်၏ အမြင်နှင့် ဒိုင်လူကြီး၏ အဆုံးအဖြတ် ကိုက်ညီ ရန် အတော်ခက်ခဲပါသည်။ ဤအချက်တစ်ချက်တည်းနှင့်ပင် စဉ်းစားမိသည်မှာ ဒိုင်လူကြီး တစ်ဦးသည် ဥပဒေကို နားလည်ရန်နှင့် ပရိသတ်နှင့် အားကစားသမားများသည်လည်း ဥပဒေ ကို နားလည်ထားရန် လိုအပ်သည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အငြင်းပွားမှု၊ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားမှု အများဆုံးဖြစ်သော ဘောလုံးအားကစားနည်းအပါအဝင် အခြားသော အားကစားနည်း အားလုံး၏ ဥပဒေများနှင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသည့် ဥပဒေများကို ကျယ်ပြန့်စွာ

အသိပညာပေးရန် ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်းလည်း အကြံပြုလိုပါသည်။ အားကစားနည်းအလိုက် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်လိုက်သည့် ဥပဒေသစ်များကို သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်များတွင် ဖော်ပြခြင်းများ၊ အားကစားနည်းအလိုက် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း ဥပဒေလက်စွဲစာစောင်များအား ကျယ်ပြန့်စွာ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းများအပြင် မြန်မာ့အသံနှင့်ရုပ်မြင်သံကြား၊ မြဝတီ၊ Sky Net ၊ MRTV-4 တို့ကဲ့သို့ ရုပ်မြင်သံကြား လိုင်းပေါင်းစုံမှလည်း ကျွမ်းကျင်သူများမှ အသိပညာပေး ဟောပြောခြင်း၊ ရှင်းလင်းသရုပ်ပြ ခြင်း အစီအစဉ်များဖြင့် အများပြည်သူများ အသိပညာ တိုးပွားလာစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက် ပေးရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်ကြောင်းလည်း ထပ်လောင်းအကြံပြုလိုပါသည်။

ပရိသတ်များမှာ အားကစားကို ဝါသနာအရ လာရောက်ကြည့်ရှုအားပေးသူများဖြစ်ရာ ပရိသတ်များ၏ အသိပညာ မြင့်မားလာစေရေးအတွက် Media များဖြင့် ပူးပေါင်းကာ ပညာ ပေးခြင်းလုပ်ငန်းများအား အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက် ရန်သာ လိုအပ်ပါသည်။ လာရောက်ကြည့်ရှုအားပေးသည့် ပရိသတ်များမှာ အလွှာအသီးသီးမှ ဖြစ်ပြီး အသိဉာဏ်နှင့် ပညာမှာလည်း အမျိုးမျိုးရှိကြ၍ ၎င်းတို့အားပေးမှုကို ကြိုဆိုရန်သာ ရှိပါသည်။ “မီးဘေးရှောင် မလောင်ခင်တား” ဆိုသည့် စကားအတိုင်း ပရိသတ်များအား အသိပညာပေးခြင်းဖြင့်သာ ကာကွယ်တားဆီးကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်မှုများ မရှိစေရေး၊ တည်ဆဲဥပဒေများဖြင့် တားဆီးကြရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဆူပူဆဲဆိုမှု များကိုလည်း ၎င်းတို့၏ မြင်ကွင်းဖြစ်စဉ်များဖြင့် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။ ထိုတာဝန် မှာ အားကစားသမားနှင့် ဒိုင်လူကြီးများတွင်သာ တာဝန်ရှိပါသည်။ သတ်မှတ်စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းဥပဒေအတိုင်း တရားမျှတစွာ ဆောင်ရွက်သည့် ဒိုင်လူကြီး၊ ဥပဒေနားလည်ပြီး လေ့ကျင့်သားပြည့်ဝ၍ အားကစားစိတ်ဓာတ်ရှိသော အားကစားသမားများရှိပါလျှင် ပရိသတ် များ အလိုလို ယဉ်ကျေးလာမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ဥပဒေကို နားလည်သဘောပေါက်ပြီး နိုင်ငံကြီးသားပီသသူများ ဖြစ်လာစေရန်၊ စည်းကမ်းရှိသော၊ စည်းကမ်းတန်ဖိုးကိုသိသော ပရိသတ်များ ဖြစ်လာစေရန်အတွက် ကိုယ်ချင်းစာတရား လက်ကိုင်ထားရေးကိုလည်း စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ဆောင်ရွက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြိုင်ပွဲကျင်းပရေးကော်မတီနှင့် အားကစားကွင်း အခြေအနေများဟု ဆိုရာ၌ ပြိုင်ပွဲ ကျင်းပရေးနှင့် ပြိုင်ပွဲကျင်းပမည့် အားကစားကွင်းများအား တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသူများ အနေဖြင့် အောင်မြင်သည့် ပြိုင်ပွဲကြီးတစ်ခု ဖြစ်စေရေးအတွက် အဓိက အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းကော်မတီအနေဖြင့် ပြိုင်ပွဲကျင်းပမည့်ရက် သတ်မှတ်ပေးခြင်းနှင့် ပြိုင်ပွဲစည်းမျဉ်း ကြိုတင် သတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပေသည်။ နိုင်ငံတကာအားကစားပြိုင်ပွဲများဆိုလျှင် ကမ္ဘာ့အိုလံပစ်ကော်မတီ၏ အားကစားပြုကွဒိန်၊ အာရှ၊ ဥရောပ၊ အာဖရိက၊ အရှေ့တောင်

အာရှစသည့် နေရာဌာနအလိုက် ကျင်းပမည့် အားကစားပြကွဲဒိန်းများအား လေ့လာစိစစ်ပြီး မှသာ ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ ပြိုင်ပွဲရက် သတ်မှတ်ပြီးလျှင် ပြိုင်ပွဲဝင်နိုင်ငံ၊ ပြိုင်ပွဲဝင်အသင်း၊ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးသို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကြိုတင်အသိပေး အကြောင်းကြားရပေမည်။ သို့မှသာ အဆင့်ဆင့်သောအဖွဲ့များမှ ပြိုင်ပွဲ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင် နိုင်ရေးအတွက် အခွင့်အရေးတန်းတူမျှတစွာ ကြိုတင်၍ ပြိုင်ပွဲများကျင်းပ၍ လူရွေးချယ်ခြင်း၊ ပြိုင်ပွဲဝင်ရောက်ရန် စခန်းသွင်း လေ့ကျင့်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမျှတသော ပြင်ဆင်မှုများ ညီမျှစွာ ရရှိကြမှသာလျှင် "တရားသော ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း" ဟု သောဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ဖြစ်လာမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း တရားသော၊ ညီမျှသော ပြိုင်ပွဲတစ်ခုဖြစ်ရန်မှာ အဓိကဟုဆိုနိုင်သည့် ပြိုင်ပွဲကျင်းပရေးကော်မတီ၏ တာဝန်ဖြစ်ပေ သည်။ ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် အဆင့်မီသော အားကစားကွင်းများတွင် ကျင်းပနိုင်အောင် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရှာဖွေခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီး အဆင့်မီသော ပြိုင်ပွဲ များအား ကျင်းပနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကိုဋ္ဌေး (ကနောင်)

- ဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ဝေသည့် လစဉ်ထုတ်သတင်းလွှာနှင့် Sports Magazine တွင်လည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။